

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра симуляційних медичних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТАКТИЧНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом

2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 2 від 22 грудня 2022 року).

Розробники:

завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ
завуч кафедри Ольга ЄГОРЕНКО
доцент кафедри Михайло ПЕРВАК
доцент кафедри Василь ГЛАДЧУК
доцент кафедри Юрій ПЕТРОВСЬКИЙ
асистент кафедри В'ячеслав ОНИЩЕНКО
асистент кафедри Дмитро КАРАКОНСТАНТИН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри симуляційних медичних технологій
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

Погоджено із гарантом ОПП _____

Вікторія БОРИЦ

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін
ОНМедУ
Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № __ від “__” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № __ від “__” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість: Кредитів: 4 Годин: 120	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<i>Денна форма навчання — вибіркова дисципліна</i>	<i>Заочна форма навчання — вибіркова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки: 2</i>	<i>Рік підготовки: 2</i>
		<i>Семестр III</i>	<i>Семестр III</i>
	Спеціальність 073 «Менеджмент»	<i>Лекції (12 год.)</i>	<i>Лекції (6 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>	<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (24 год.)</i>	<i>Практичні (10 год.)</i>
	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Лабораторні (0 год.)</i>	<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (84 у т.ч. індивідуальні)</i>	<i>Самостійна робота (104 у т.ч. індивідуальні)</i>
		<i>Форма підсумкового контролю — залік</i>	<i>Форма підсумкового контролю — залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання

Мета: формування та удосконалення у здобувачів здатності до організації заходів, що спрямовані на збереження життя людини та мінімізацію наслідків впливу пошкоджуючих факторів та надання екстреної медичної допомоги постраждалим, зокрема в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу та в бойових умовах.

Завдання:

1. Визначення основних принципів оцінки стану постраждалого в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу та в бойових умовах.
2. Формування та удосконалення навичок організації заходів, що спрямовані на збереження життя людини та мінімізацію наслідків впливу пошкоджуючих факторів.
3. Формування та удосконалення навичок надання екстреної медичної допомоги постраждалим, зокрема в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу та в бойових умовах.
4. Опанування знань про основні класи препаратів, що застосовуються при наданні допомоги постраждалим в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу та в бойових умовах, формування здатності приймати рішення про тактику ведення постраждалих, на основі відповідних клініко-фармакологічних принципів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

• **Загальних (ЗК):**

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
- ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
- ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

- ЗК8. Здатність знати та розуміти предметну область та професійну діяльність
ЗК9. Здатність до адаптації та прийняття обґрунтованого рішення в новій ситуації
ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

• **Спеціальних (СК):**

- СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів
СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту
СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів закладу охорони здоров'я
СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління
СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми
СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом
СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію
СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах
ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення
ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність
ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті
ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією
ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач
ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу
ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Анатомічну будову органів та систем у дорослих та дітей різного віку
- Показання та протипоказання, ускладнення, методику, алгоритм та техніку проведення серцево-легеневої реанімації у дорослих та дітей різного віку
- Знати методи загального обстеження
- Особливості надання екстреної медичної допомоги при масових ураженнях
- Патологічні зміни органів та систем у дорослих та дітей різного віку під час розвитку невідкладних станів, при вогнепальних пораненнях та під час дії інших факторів масового ураження
- Фізіологічні особливості кровообігу та дихання у дорослих та дітей різного віку
- Фармакокінетику, фармакодинаміку та побічні явища препаратів, що використовуються при наданні допомоги в разі розвитку невідкладних станів у дорослих та дітей різного віку
- Алгоритми та протоколи лікування хворих
- Показання та протипоказання, ускладнення, методику, алгоритм та техніку проведення серцево-легеневої реанімації у дорослих та дітей різного віку

- Принципи медичної етики
- Поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення маніпуляцій:
  1. відновлення прохідності дихальних шляхів
  2. базова серцево-легенева реанімація
  3. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
  4. реєстрація стандартної ЕКГ в 12 відведеннях
  5. тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі
  6. первинна хірургічна обробка рани, перев'язка, зняття шкірних швів, зокрема у польових умовах
  7. накладання пов'язки, в т.ч. у польових умовах
  8. встановлення назогастрального та орогастрального зондів
  9. транспортна іммобілізація
  10. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема у польових умовах
  11. забезпечення периферичного венозного та внутрішньокісткового доступів
  12. вимірювання артеріального тиску
  13. катетеризація сечового міхура м'яким зондом
  14. плевральна пункція
  15. пункція перикарда за Ларреєм
  16. лапароцентез
  17. конікотомія
  18. прийом Геймліха
  19. пульсоксиметрія
  20. оцінка пульсу на периферичних артеріях
  21. аускультация серця та судин
  22. перкусія та аускультация легень
  23. пальпація живота
  24. фізикальний огляд пацієнта
  25. накладання асептичних, опікових, корегуючих гіпсових пов'язок

Вміти:

- Орієнтуватися в анатомічній будові органів та систем у дорослих та дітей різного віку
- Провести загальне обстеження (пальпація, перкусія, аускультация, вимірювання АТ тощо)
- Оцінити стан постраждалого в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу та в бойових умовах
- Аналізувати результати ЕКГ
- Орієнтуватися у фізіологічних особливостях кровообігу та дихання у дорослих та дітей різного віку
- Орієнтуватись у дозуваннях, фармакокінетиці, фармакодинаміці та побічних явищах препаратів, що використовуються при наданні допомоги в разі розвитку невідкладних станів у військовий час
- Організувати заходи щодо збереження життя людини та мінімізацію наслідків впливу пошкоджуючих факторів
- Виконати необхідні маніпуляції
- Надавати екстрену медичну допомогу постраждалим, зокрема в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу та в бойових умовах
- Простежити за станом хворого після виконання практичної навички
- Визначити послідовність дій при наданні невідкладної допомоги у військовий час
- Надати психологічну допомогу постраждалим

- Вирішувати деонтологічні завдання, пов'язані з професійною діяльністю
- Володіти навичками професійного спілкування

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Організація домедичної та першої медичної невідкладної допомоги у військовий час

Знайомство з організацією приймальних відділень лікарень різного профілю. Особливості організації роботи цивільних медичних закладів у військовий час. Основні принципи діагностики та лікування на догоспітальному етапі. Психологічні аспекти.

Тема 2. Організація тимчасових закладів невідкладної допомоги у місцях масового ураження

Типи тимчасових закладів невідкладної допомоги у місцях масового ураження та їх обладнання. Особливості організації неврологічних відділень. Принципи невідкладної допомоги хворим з порушенням мозкового кровообігу на тлі дії засобів масового ураження. Психологічні аспекти.

Тема 3. Організація невідкладної медичної допомоги та евакуації поранених в умовах знаходження в прифронтових містах

Менеджмент та логістика пацієнта з ГКС. Менеджмент та логістика пацієнта з асистолею. Менеджмент та логістика пацієнта з фібриляцією шлуночків. Менеджмент та логістика пацієнта з тахікардією без пульсу. Менеджмент та логістика пацієнта з шоківим станом. Психологічні аспекти.

Тема 4. Допомога пораненим у червоній зоні. Методи евакуації поранених

Накладання джгута. Тактичне переміщення і витягання постраждалих. Швидке розміщення в зручному положенні.

Тема 5. Допомога пораненим в жовтій зоні. Підготовка поранених до транспортування

Методи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі. Відновлення прохідності дихальних шляхів. Накладання пов'язок. Транспортна іммобілізація.

Тема 6. Тактична медична допомога в зеленій зоні. Конверсія турнікета

Методи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі. Відновлення прохідності дихальних шляхів. Накладання пов'язок. Транспортна іммобілізація. Введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове).

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Організація домедичної та першої медичної невідкладної допомоги у військовий час	18	4	0	0	0	14
Тема 2. Організація тимчасових закладів невідкладної допомоги у місцях масового ураження	18	4	0	0	0	14
Тема 3. Організація невідкладної медичної допомоги та евакуації поранених в умовах знаходження в прифронтових містах	18	4	0	0	0	14
Тема 4. Допомога пораненим у червоній зоні. Методи евакуації поранених	24	0	0	10	0	14
Тема 5. Допомога пораненим в жовтій зоні. Підготовка поранених до транспортування	18	0	0	4	0	14
Тема 6. Тактична медична допомога в зеленій зоні. Конверсія турнікета	24	0	0	10	0	14
Усього годин	120	12	0	24	0	84

Заочна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Організація домедичної та першої медичної невідкладної допомоги у військовий час	20	2	0	0	0	18
Тема 2. Організація тимчасових закладів невідкладної допомоги у місцях масового	18	2	0	0	0	16

ураження						
Тема 3. Організація невідкладної медичної допомоги та евакуації поранених в умовах знаходження в прифронтових містах	18	2	0	0	0	16
Тема 4. Допомога пораненим у червоній зоні. Методи евакуації поранених	20	0	0	2	0	18
Тема 5. Допомога пораненим в жовтій зоні. Підготовка поранених до транспортування	22	0	0	4	0	18
Тема 6. Тактична медична допомога в зеленій зоні. Конверсія турнікета	22	0	0	4	0	18
Усього годин	120	6	0	10	0	104

5. Теми лекційних/семінарських/практичних/лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Організація домедичної та першої медичної невідкладної допомоги у військовий час	4	2
2.	Тема 2. Організація тимчасових закладів невідкладної допомоги у місцях масового ураження	4	2
3.	Тема 3. Організація невідкладної медичної допомоги та евакуації поранених в умовах знаходження в прифронтових містах	4	2
	Разом	12	6

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Допомога пораненим у червоній зоні. Методи евакуації поранених	2	2
2.	Тема 1. Практичне заняття 2. Допомога пораненим у червоній зоні. Методи евакуації поранених	2	0
3.	Тема 1. Практичне заняття 3. Допомога пораненим у червоній зоні. Методи евакуації поранених	2	0

4.	Тема 1. Практичне заняття 4. Допомога пораненим у червоній зоні. Методи евакуації поранених	2	0
5.	Тема 1. Практичне заняття 5. Допомога пораненим у червоній зоні. Методи евакуації поранених	2	0
6.	Тема 2. Практичне заняття 6. Допомога пораненим в жовтій зоні. Підготовка поранених до транспортування	2	2
7.	Тема 2. Практичне заняття 7. Допомога пораненим в жовтій зоні. Підготовка поранених до транспортування	2	2
8.	Тема 3. Практичне заняття 8. Тактична медична допомога в зеленій зоні. Конверсія турнікета	2	2
9.	Тема 3. Практичне заняття 9. Тактична медична допомога в зеленій зоні. Конверсія турнікета	2	2
10.	Тема 3. Практичне заняття 10. Тактична медична допомога в зеленій зоні. Конверсія турнікета	2	0
11.	Тема 3. Практичне заняття 11. Тактична медична допомога в зеленій зоні. Конверсія турнікета	2	0
12.	Тема 3. Практичне заняття 12. Тактична медична допомога в зеленій зоні. Конверсія турнікета	2	0
	Разом	24	10

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача

№	Назва теми/види завдань	Кіл-ть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Внутрішньокістковий доступ як альтернатива внутрішньовенному при невідкладних станах	14	20
2.	Тема 2. Невідкладна допомога при обструкції верхніх дихальних шляхів	14	20
3.	Тема 3. Дренування плевральної порожнини	14	20
4.	Тема 4. Транспортна іммобілізація при травмах хребта	14	20
5.	Тема 5. Підготовка до практичних занять	28	24
	Разом	84	104

7. Методи навчання

Лекції.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, розв'язування клінічних ситуаційних задач, відпрацювання та контроль практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, проходження симуляційних сценаріїв, розв'язування тестових завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та

додатковою літературою, електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань, підготовка до практичних занять.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, оцінювання комунікативних навичок під час проходження симуляційних сценаріїв, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
3. Оцінювання роботи з пацієнтом з теми заняття:
  - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з симулятором-пацієнтом; б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень; в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу; г) обґрунтування клінічного діагнозу; д) складання плану лікування;
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретує дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, правильно відповідає на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовує свою точку зору, може запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання правильно демонструє виконання практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, точно дотримується алгоритму їхнього виконання
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує викладач. При вирішенні клінічної задачі припускається несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації даних анамнезу, результатів

	клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, без суттєвих помилок відповідає на всі поставлені питання, повно обґрунтовує свою точку зору, проте пропозиції альтернативного варіанту викликають утруднення. При розв'язанні практичного завдання допускає незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах, виправлені за вказівкою викладача
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретує дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, не знає окремих деталей, допускає неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовує свої відповіді та трактує формулювання, відчуває труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання припускається значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявляє низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не може інтерпретувати отримані дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, відповісти на поставлені питання, або допускає у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робить це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонує. При розв'язанні практичного завдання не продемонструє або припускається грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Здобувачі заочної форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії виконали види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни (виконання індивідуального завдання).

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з одним десятковим знаком після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів
- Симуляційні сценарії
- Манекени та симулятори

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Перелік практичних навичок, які засвоюються під час вивчення дисципліни

1. відновлення прохідності дихальних шляхів
2. базова серцево-легенева реанімація
3. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
4. реєстрація стандартної ЕКГ в 12 відведеннях
5. тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі
6. первинна хірургічна обробка рани, перев'язка, зняття шкірних швів, зокрема у польових умовах
7. накладання пов'язки, в т.ч. у польових умовах
8. встановлення назогастрального та орогастрального зондів
9. транспортна іммобілізація
10. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема у польових умовах
11. забезпечення периферичного венозного та внутрішньокісткового доступів
12. вимірювання артеріального тиску
13. катетеризація сечового міхура м'яким зондом
14. плевральна пункція
15. пункція перикарда за Ларреєм
16. лапароцентез
17. конікотомія
18. прийом Геймліха
19. пульсоксиметрія

20. оцінка пульсу на периферичних артеріях
21. аускультация серця та судин
22. перкусія та аускультация легень
23. пальпація живота
24. фізикальний огляд пацієнта
25. накладання асептичних, опікових, корегуючих гіпсових пов'язок

12. Рекомендована література

Основна:

1. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 р. № 1269 «Екстрена медична допомога: новий клінічний протокол»
2. Невідкладна військова хірургія. / пер. з англ. — Київ, Наш Формат, 2022. — 576 с., іл.
3. Хірургія : підручник / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. - 5-е вид. - К. : ВСВ “Медицина”, 2021. - 416 с.
4. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія : навчальний посібник (ВНЗ I-III р.а.) / А.А. Ілько. - 2-е вид., переробл. і допов., “Медицина”, Київ, 2018

Додаткова:

1. The Complete First Aid Pocket Guide. by John Furst / ISBN 9781507208892 - Adams Media, 2018. 190 pages
2. Manual of emergency medicine / editor, G. Richard Braen. — 6th ed. ISBN: 978-1-60831-249-8. May 23, 2011. 704 pages
3. Pediatric Emergency Medicine, Second edition, illustrated clinical cases, © 2019 by Taylor & Francis Group, LLC / International Standard Book Number-13: 978-1-4822-3029-1 (Paperback) 978-1-138-34649-9 (Hardback). 436 pages.
4. Mechanical Ventilation in Emergency Medicine. by Susan R. Wilcox & Ani Aydin & Evie G. Marcolini. ISBN 978-3-319-98409-4 ISBN 978-3-319-98410-0 (eBook). <https://doi.org/10.1007/978-3-319-98410-0/2019>. 122 pages.
5. Acute Medicine: A Practical Guide to the Management of Medical Emergencies, 5th Edition / David C. Sprigings (Editor), John B. Chambers (Editor) - ISBN: 978-1-118-64428-7. July 2017 Wiley-Blackwell, 784 Pages.
6. 30 Невідкладних станів в терапії: навчальний посібник: за ред. проф. Ю.М. Мостового. Вінниця, 2017
7. Педіатрія. Диференційна діагностика. Невідкладні стани. / за ред. Аряєва М.Л., Котової Н.В. Одеса: ОНМедУ, 2017. 280 с.
8. Анестезіологія, інтенсивна терапія та невідкладні стани : навчальний посібник: за ред. проф. Владики А.С. Одеса: ОНМедУ, 2016

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. <https://www.cprguidelines.eu/> – Європейська рада ресусцитації
3. <https://www.c-tecc.org/our-work/guidance> – Комітет з тактичної невідкладної допомоги постраждалим
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n42> – Наказ МОЗ України від 09.03.2022 р. № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах»
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України
6. <https://gmka.org/uk/category/dlya-medykiv/nevidkladna-hirugiya/> – Глобальний альянс медичних знань

7. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація
8. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
9. www.dec.gov.ua/mtd/home/ – Державний експертний центр МОЗ України
10. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
11. www.gmc-uk.org – General Medical Council (GMC)
12. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
13. <https://emergencymanual.stanford.edu/downloads/> – Стенфордський посібник з невідкладної допомоги
14. <https://www.futurelearn.com/courses/critical-care> – Посібник з медицини невідкладних станів Університету Глазго